

Anna Wangenheim
Medlem af Inatsisartut for Demokraatit

Besvarelse af §37 nr. 26/2023 Sundhed og egenomsorg

Kære Anna Wangenheim

Du har i henhold til § 37 stk. 1 i Forretningsordenen for Inatsisartut fremsat spørgsmål til Naalakkersuisut. Naalakkersuisut takker for spørgsmålene, som gengives og besvares nedenfor.

16-02-2023
Sags nr. 2023 - 2140
Akt nr. 22364853

Postboks 1160
Tlf: 34 50 00
Fax: 34 55 05
3900 Nuuk

Email: pn@nanog.gl
www.naalakkersuisut.gl

1. Kan Naalakkersuisut redegøre for antallet af udeblivelser fra borgerne til aftalte tider i Sundhedsvæsenet?

Svar:

Naalakkersuisut kan oplyse at der endnu ikke findes en systematisk registrering af udeblivelser i Sundhedsvæsenet. Et overblik over de enkelte afdelinger, områder og regioners registrering af udeblivelser vil derfor kræve en større og mere omfattende gennemgang, før Sundhedsvæsenet vil kunne sammenligne tal fra forskellige enheder og dermed give en præcis redegørelse for antallet af udeblivelser. Det er Sundhedsvæsenets opfattelse, at udeblivelser sker hyppigere, når patienternes tider ligger længere ude i fremtiden.

a. Hvad er de økonomiske og tidsmæssige konsekvenser ved udeblivelserne?

Svar:

Uden præcise data for udeblivelser kan der ikke regnes på økonomiske omkostninger, samt gives en konkret angivelse af patienter, der alternativt kunne være blevet tilset. Konsekvenserne ved udeblivelser er bl.a. at Sundhedsvæsenet ikke når at tilse så mange patienter, som der ellers var kapacitet til en given dag.

b. Er der igangsat aktuelle initiativer til, hvordan man aktivt vil arbejde med at reducere udeblivelserne?

Svar:

I Landstandplejen arbejdes der for at reducere udeblivelser ved at udsende sms'er til patienterne med påmindelser om, at de har en tid ved Tandplejen. Dette er en tidskrævende proces for personalet, da det foregår manuelt, og det er tid, der alternativt kunne være brugt på at se patienter.

En kort periode testede Landstandplejen, hvad der ville ske, hvis man ikke udsendte sms'er med påmindelserne. Her erfarede Landstandplejen, at antallet af udeblivelser steg. Sms'erne blev herefter hurtigt genindført.

Ved udeblivelser har de fleste distrikter en liste over alternative patienter, som kan møde frem inden for kort tid. På den måde undgås at tiden spildes og tiden kan komme en anden patient til gode.

Yderligere er der lavet plakater med påmindelse om at huske at møde op til tiden i Sundhedsvæsenet. Hvis det er små børn, skolebørn eller unge, som udebliver fra en tid, ringer Tandplejen til hjemmet. Endelig afholdes der møder internt i Tandplejen med fokus på modtagelse af patienter, som har for vane at udeblive fra deres tider.

c. Kender man årsagerne til udeblivelserne?

Svar:

Der findes ikke data på årsagerne, til at patienterne udebliver fra deres aftaler.

2. Hvordan vil Naalakkersuisut sikre, at vaccinationsprogrammer for spædbørn, gravide, ældre og for den øvrige befolkning er tydelige således, at borgerne ikke glemmer disse eller mangler viden om disse?

Svar:

Naalakkersuisut kan oplyse, at Sundhedsvæsenet tilbyder vaccinationer til børn i alderen 0-12 år i henhold til børnevaccinationsprogrammet. Opgaverne i forbindelse med indkaldelse og vaccination varetages af de enkelte sundhedsregioner, hvor der er forskellige procedurer for at følge op på manglende vaccinationer. Det er eksempelvis almindelig praksis i nogle sundhedsregioner, at Sundhedsvæsenet indkalder forældrene til vaccination af deres barn. Andre sundhedsregioner påmindrer forældrene via SMS, hvis deres barn ikke er blevet vaccineret inden for en periode. Ved vaccination påmindrer sundhedspersonalet forældrene om næste vaccination i børnevaccinationsprogrammet.

For at øge vaccinationsdækningen har Sundhedsvæsenet i de seneste år iværksat et initiativ, hvor alle sundhedsregioner hvert kvartal får tilsendt data over manglende børnevaccinationer. Disse data fungerer som et arbejds- og ledelsesredskab i opfølgningen på manglende vaccinationer.

Sundhedsvæsenet og Landslægeembedet har offentligt tilgængelige informationsfoldere om børnevaccinationsprogrammet på deres hjemmesider. I dette materiale findes bl.a. et samlet overblik over vaccinationerne i børnevaccinationsprogrammet, og i hvilken alder de skal foretages. På MANU-forældreforberedelsesmøderne uddeles og drøftes materialet også, og på møderne minder underviserne forældrene om, når det er tid til nye vaccinationer.

Dronning Ingrid's Sundhedscenter planlægger at iværksætte et projekt i begyndelsen af 2023 i Nuuk, hvor forældre til alle børn, som mangler en eller flere vaccinationer, kontaktes med henblik på at informere om det pågældende vaccinationstilbud. Dette projekt er iværksat på baggrund af data, der viser, at vaccinationsdækningen er lavere i Nuuk end resten af landet.

3. Hvilke aktuelle sundhedsscreeningsprogrammer findes i øjeblikket herhjemme?

Svar:

Naalakkersuisut kan oplyse at det eneste egentlige landsdækkende screeningsprogram er screening for livmoderhalskræft.

For kvinder med en særlig arvelig disposition for brystkræft tilbydes screening for brystkræft. Det drejer sig om kvinder, der har BRCA1 og BRCA2 (BRCA) gener.

Til gravide tilbydes screening for syfilis og hepatitis B, samt screening for de arvelige sygdomme Cholestasis familiaris groenlandica (CFG) og propionacidæmi (PA). Det drejer sig om prænatal screening for disse arvelige sygdomme.

Til nyfødte tilbydes screening for medfødte sygdomme. Der screenes for 18 alvorlige medfødte sygdomme.¹

- a. **Har Naalakkersuisut planer om nye Sundhedsscreeningsprogrammer af forskellig art i nær fremtid?**
 - i. **I så fald ønsker det oplyst hvilke.**

Svar:

Naalakkersuisut har ingen planer om nye sundhedsscreeningsprogrammer i den nærmeste fremtid.

4. **Har Naalakkersuisut planer om at fortsætte samarbejdet med Novo Nordisk Fonden i forhold til Steno Diabetes Center, når aftalerammen udløber?**

Svar:

Naalakkersuisut henviser til planen beskrevet i *Drejebog for etablering af Steno Diabetes Center Grønland*²

- a. **Hvis ikke; hvordan forestiller Naalakkersuisut sig Steno Diabetes Centers fremtidige eksistensgrundlag?**

Svar:

Der henvises til besvarelsen af delspørgsmål 4.

5. **Hvilke aktuelle telemedicinske løsninger arbejder Naalakkersuisut med for at sikre digitale selvbetjeningsløsninger i Sundhedsvæsenet?**

Svar:

Der bliver i spørgsmålet sat fokus på selvbetjeningsløsninger. Naalakkersuisut kan oplyse, at Steno Diabetes Center på nuværende tidspunkt er ved at sætte videokonsultationsappen PUISA i drift. Appen kan alle borgere downloade gratis. Med denne app vil det blive muligt at afholde videokonsultationer mellem sundhedsfagligt personale direkte med borgerne på deres egne telefoner, PC'er og iPads. Borgerne vil endvidere kunne benytte videokonsultationen på alle bygdesundhedsstationer og på sundhedscentrene. Sundhedsvæsenet samarbejder også med Allorfik om brugen af PUISA-appen.

¹ <https://nyfoedte.ssi.dk/medfoedte-sygdomme/sygdomme-der-screenes-for>

² https://steno.dk/wp-content/uploads/2019/03/Drejebog_SDC-Gr%C3%B8nland_Februar2020.pdf

Derudover er der hjemmesiden Doktor.gl, som er en digital selvbetjeningsløsning i Sundhedsvæsenet. På Doktor.gl kan borgere i Nuuk rette henvendelse til Dronning Ingrid's Sundhedscenter. Henvendelserne kan både dreje sig om aflysning af tider, fornyelse af recepter, sundhedsfaglige spørgsmål eller diverse konsultationer ved Steno Diabetes Center Nuuk. En læge vil hurtigst muligt besvare borgerens henvendelse.

Allorfik tilbyder behandling over telefon, Skype eller Teams. Herudover er Sundhedsvæsenet ved at udvikle muligheden for henvendelse direkte fra Sundhedsvæsenet til Allorfik, hvis borgeren ønsker samtale om sit rusmiddelforbrug.

Vedrørende digitale selvhjælpsløsninger er det muligt at downloade selvhjælpsmateriale på Allorfik's hjemmeside f.eks. omkring hjælp til forældre med unge med et hashproblem.

6. Har Naalakkersuisog for Familier og Sundhed indgået et formaliseret resortsamarbejde med Naalakkersuisoq for Uddannelse, Sport, Kultur og Kirke med henblik på at øge borgernes viden om sygdomsforebyggelse?

Svar:

På hovedkonto 30.10.48, Social- og sundhedsfaglig forebyggelse er afsat midler til Sundhedsoplysning. Der er ikke indgået et formaliseret resortsamarbejde mellem Naalakkersuisoq for Børn, Unge, Familier og Sundhed og Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke.

a. I bekræftende fald ønskes det oplyst, hvilke konkrete initiativer der i øjeblikket er i gang?

Svar:

Naalakkersuisut kan oplyse at Paarisa har indgået en partnerskabsaftale med GIF, hvor der samarbejdes omkring Active Healthy Kids Global Alliance. Health Behaviour in School-aged Children Greenland (HBSC Greenland) undersøgelsen leverer data hertil. Herudover er der indgået en partnerskabsaftale omkring tryghedsskabende voksne i sporten mellem Paarisa, GIF og Unicef.

HBSC Greenland har i samarbejde med GIF lavet en undersøgelse af skolebørns målte fysiske aktivitet. Herudover leverer HBSC Greenland data direkte til GIF, kommuner og skoler, der bruges i samarbejde med Paarisa i vurderingen af sundhedsfremmende indsatser lokalt med forældre, lærere, skoler og kommuner.

7. Har Naalakkersuisut tanker om at øge borgernes viden om sygdomme og forebyggelse heraf via oplysning og vidensdeling i samarbejde med nationale medier?

Svar:

Vedrørende forebyggelse indgår de nationale medier som et muligt medium, der kan bruges i det social- og sundhedsfaglige forebyggende arbejde. Det vil være en konkret vurdering, hvorledes den/de konkrete forebyggende indsatser bedst udbredes.

8. Kunne Naalakkersuisut forestille sig et samarbejde med KNR om produktion og visning af et sundhedsfagligt indslag på KNR af en halv times varighed en gang om måneden?

Svar:

Der henvises til besvarelsen af delspørgsmål 7.

- a. **Vurderer Naalakkersuisut, at en sådan aftale vil være i strid med KNRs ret til redaktionel frihed?**

Svar:

Såfremt der indgås en samarbejdsaftale med KNR, ser Naalakkersuisut ikke at det vil være i strid med den redaktionelle frihed.

- b. **Kunne Naalakkersuisut forestille sig en model, hvor produktionen af de sundhedsfaglige programmer bliver lagt ud til private produktionsselskaber, der kan byde ind på produktionen således, at KNR's rolle udelukkende bliver at lægge sendeflade til programmerne?**

Svar:

Naalakkersuisut ser ingen hindring i denne model.

- c. **Hvilke økonomiske og administrative konsekvenser vil der anslået være for det offentlige ved produktion af 12 sundhedsfaglige programmer af en halv times varighed herunder skal medregnes udgifter til projektbeskrivelse, udbud og aftale med KNR?**

Svar:

Naalakkersuisut ligger ikke inde med oplysninger om de økonomiske omkostninger ved en produktion af 12 sundhedsfaglige programmer. For at give et holdbart svar på de økonomiske konsekvenser kræver det at der er udarbejdet en projektbeskrivelse og projektet har været i udbud.

9. **Kan Naalakkersuisut oplyse andet af interesse for sundhed, forebyggelse og egenomsorg?**

Svar:

Som det fremgår af hovedkonto 30.10.48, Social- og sundhedsfaglig forebyggelse, er formålet og tilgangen at sikre et effektivt og helhedsorienteret forebyggende arbejde med en stærk tværfaglig organisering, - primært ud fra folkesundhedsprogrammet Inuuneritta III.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Mimi Karlsen